

Med alderen svekkes sansene, og aldersbetinget hørselstap starter vanligvis ved 60-årsalderen. Hørselstap skyldes tap av sanseceller i sneglehuset som er en del av det indre øret. De sansecellene som mottar de høye tonene, diskanten, svekkes først. Livskvaliteten kan reduseres av svekket hørsel. Hørselstap kan bidra til sosial isolasjon, depresjon, tap av selvfølelse, og også til demensutvikling.

Bakgrunn

Bruk av hjelpemidler kan kompensere for sviktende hørsel og bidra til bedre livskvalitet. Ved mistanke om hørselstap er det viktig, spesielt for eldre, å få utført hørselstest, slik at nødvendige tiltak kan iverksettes.

Finansiering av høreapparat som hjelpemiddel er en rettighet i folketrygden gjennom NAV, mens tilpasning og oppfølging av høreapparat er lagt til spesialisthelsetjenesten.

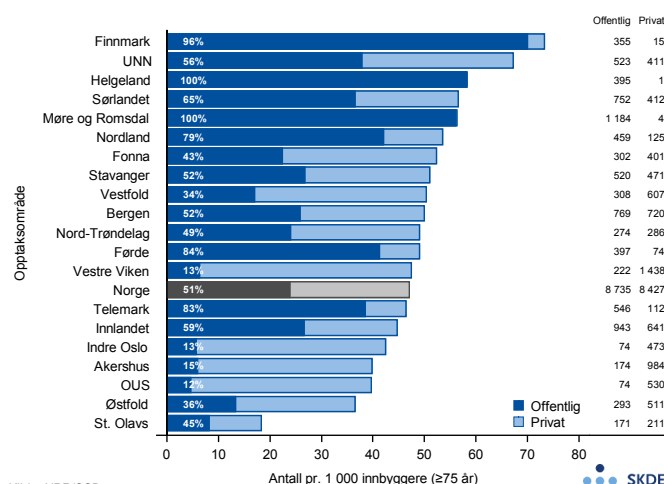
Høreapparat som er tilpasset på sykehus eller av avtalespesialister (øre-nese-hals-lege) i arbeidsfellesskap med audiograf, rapporteres til Norsk pasientregister (NPR) og er grunnlaget for denne analysen. Aktiviteten i private audiografklinikker rapporteres ikke til NPR og er dermed ikke med i denne analysen.

Resultater

I 2015 fikk vel 17 000 eldre pasienter tilpasset nytt høreapparat. Kvinneandelen er 54 % og gjennomsnittsalderen er 82,8 år.

Fire ganger så mange av de bosatte i Finnmark får tilpasset høreapparat som de bosatte i opptaksområdet St. Olavs. Dersom man velger å se bort fra St. Olavs, som har et betydelig, dog ukjent privatfinansiert forbruk, får nær dobbelt så mange av de bosatte i Finnmark tilpasset høreapparat som i Østfold.

Kilde: NPR/SSB

Høreapparat, ant. pasienter pr. 1 000 innb., justert for kjønn og alder. Fordelt på off. og priv. tjenesteyter, ant. off. og priv.

Kommentarer

Om lag halvparten av pasientene ivaretas i de offentlige sykehusene og halvparten av avtalespesialister. Det er stor variasjon mellom opptaksområdene i om tilpasning av høreapparat ivaretas i det offentlige eller av private. Pasienter bosatt i Helse Sør-Øst benytter i hovedsak avtalespesialister ved tilpasning av nytt høreapparat.

Private audiografklinikker tilpasser også høreapparat, men det rapporteres ikke til NPR. Det er flest private audiografklinikker i St. Olav-området, noe som delvis kan forklare det lave antallet i dette området. Dersom man velger å se bort fra opptaksområdet St. Olavs, på grunn av usikkerhet i tildeling av høreapparat via private audiografklinikker, tilpasses høreapparat dobbelt så hyppig for eldre i Finnmark som sammenlignet med eldre i Østfold. Selv når man ser bort fra St. Olavs er variasjonen i tilpasning av høreapparat større enn det som kan forklares av tilfeldig variasjon, og kan karakteriseres som moderat.

Pasienter som får tilpasset høreapparat hos private audiografklinikker får dekt kostnad til selve høreapparat på lik linje med de som får tilpasset høreapparat gjennom offentlige sykehus og avtalespesialister, men de må betale fullt ut for tilpasning og oppfølging (fra ca. 4 000 kr). Disse pasientene må dermed betale mer for tjenesten enn om høreapparatet tilpasses gjennom offentlige sykehus og avtalespesialister.

Private audiografklinikker bidrar til å redusere lange ventetider, men understøtter ikke uten videre myndighetenes ansvar for likeverdige helsetjenester til hørselshemmede.